

ARRAIN ETA ITXASKI BATZUEN IZENAK

ADIERAZGARRI BATZUK

Jakiña da arrain izen edo deituretan ez bardintasan ugari billatzen dala, bai erri izenetan bai eta zientzi sailkapenetan.

Zientzi izenetan or doguz Abilguard, Bloch, Bonnaterre, Cloquet, Cuvier, Faber, Gunther, Geoffroy, Lacepede, Linne, Risso, Schu, Valenciennes, beste batzuen artean, euren sailkapenetan.

Onetan bat aukeratu izan dogu, beste barik, erreferentzi bat eukitearren.

Erri batetik bestera, gure lekukoak bertakoari eutsi naia be igarten da deitura batzutan.

Baiña lan onek asiera baten beste elbururik ez dau, gero onetan jakintsua-goak egin leikezan eta egin bearko dabezan lan bete eta osoagoen lagungarri izatea baiño.

Arain batzuen izenak, erri batetik bestera daukezan berezitasunetan batzutan nabaria da edo ez bardiña. Beste batzutan erri bakoitzeko izkuntz-aozkatzete gora berak baiño ez dira.

Azkenengoetan, esateko marraixu edo marraixu, nai kraba, kabra edo kabri, argi ikusten da erritasun edo lekukotasun ori. Ez dago zetan lan onetan bereiztu, argi ikusten dalako edo erraz igarri bereiztasun ori.

Beste batzutan izen ez bardiña da. Ala Betandi toki batzutan, kuerba edo uerba bestetan, makarela bestetan, arrain berberan deitura lez gertatzen dantetan, komenigarri ikusi dogu izen bakoitza lekutzea,

Deitura lekutzeko erabili dodazan laburpenak oneik dira:

(Gip).- Gipuzkoa.

(Lab).- Laburdi.

(Bay).- Baiona.

(Don).- Donosti.

(Get).- Getaria.

(Hond).- Hondarribi.

(Mut).- Mutriku.

(Orio)

(Oiy).- Oyarzun.

(Zum).- Zumaia.

(Ber).- Bermeo.

(Lek).- Lekeitio.

(Mun).- Mundaka.

(Ond).- Ondarroa.

(Ub).- Ubidea.

(Arak).- Arakil.

(Gar).- Garazi.

Bestelako oarrik dantetan, au da, zenbakiren bategaz azpimarratuan, lanaren azkenean agertuko da.

Zerrenda onetako izendegia osotzeko aztertu eta erabili dodazan liburuak oneik izan dira:

- Aranzadi, Telesforo.- RIEV, XXIV, 375-386.
 Azkue, R.M. Diccionario Vasco Español Francés.
 Basterretxea frusta, Andoni.- Bere apunteak.
 Bermeo, Udalerri eta Itsasoko gaiet buruzko aldizkaria.
 Lizaso, Felipe.- Bere kartak.
 Lozano, Felipe.- Nomenclatura Ictiológica. Madrid-Valencia 1.963
 Laffite, Vicente. "Fauna Marina de la Costa Vasca. (Sociedad de Oceanografía de Guipuzcoa)
 Labayru, Estanislao.- Historia de Bizcaya. Tomo I-515-523.
 Lekeitio, Ederti Etnografía, aldizkaria. 2 zenbakia.

EUSKERAZ	GAZTELANIAZ	ZIENTZI IZENEZ
ABADIRA (Lab.)		
Abario		
Abalaio (Lek)		
Abaku (Gip)		
Abarixu (Ond)	Abadejo	Pollachius pollachius.
ABIXOI		
Abisoi (Don)		
Kantxua (Lab)	Pez Plata	Atherina presbyter.
ABREÑA		
Abrina (Mut).	Ikus KOLAIOA.	
ABROTA (1)		Spanis pagus.
ABUS (Ber)	Aguacio	
AGIN ZORROTZ (Ond)	Ikus ATUÑ TXIKI.	
AIBARTE (Azkue'k Jibarta).	Ikus JIBARTA.	
AIHENA (Lab)		
Durdoi.		
Mutxurdin.		
Tenka.		
Peskit.	Maragota, gogiön.	Labrus Berggyta.
AIÑGERU.		
Dardara (Lab)		
Eskuikari. (Ber, Ond)		
Ikarayua.	Tremielga, Temblön. Torpedo marmorata.	
AINGERU GUARDAKUA.		
Matrana (Lab)		
Zabalera (Lab).	Pez angel.	Squatina squatina.
AINGIRA.		
Aingira merrebaldia (Ber. Lek.)		
(Bizardun aingira)		
Aingura morena (Lab)		
Itxas sugea.	Morena, murena.	Murena helena.
AIÑGIRA (koskondua)		
Kongrioa.		
Itxas aingira.		

Lebatz aingira.		
Orratza (Lab)	Congrio, zafio.	Conger conger.
AIÑGIRATXA	Azkue'angula ete dan zalantza agertzen dau.	
AITZE KABRA.		
Itxas kabra.		
Kabrarroka (Don)		
Sakillo.		
Kabra (Bay)	Gallineta, polla.	Scorpaena scrofa.
AKER MUJOIA	Chicha, sargo picudo.	Sparus puntazzo.
AKULA	Aguja.	Belone belone.
AKULA BIRIARDA (Ond)	Ikus TXITXI EZPATA.	
	Azkue'k, Akula baiño go zoago.	
ALATXA		
Kodaka		
Zabalu (Ond)	Alosa. Sabalo.	Alosa alosa.
ALBOKARTA.-	Ikus ANTXOA.	
ALBORÑA.-		
Alburno (Lek).	Pez de río. Loina.	
ALIBA	Ikus (KARA. Raya.	
ALIGOT		
Lentoi (Ond)	Aligote	Pagellus carne.
ALIKOTA		
Besigua.		
Arrosela (Lab)		
Bitxiya (Lab)	Besugo de Laredo.	
	Pagel. Pancho.	Pagellus centrodonatus.
ALOT. (Lab)	Ikus EGALUZE.	
ALUA		
(kara		
Arraixi (Ond)	Raya	Raja picta.
ALLUET (Ber)	Besigu antzeko, buru txikiagoko	
AMARRATS		
Olagarru (Ond)	Pulpo	Octopus vulgaris.
AMORRAIA.		
Amuarraña		
Amorraña (Lab)	Trucha	Salmo trutta trutta.
AMUARRAIA		
Arrankari	Trucha	Salmo trutta fario.
ANGULA	Angula	Muraena anguilla.
AÑPROI (Ber)	Ikusi Lanparda	
AÑTESA		
Merua		
Berrugeta	Corvina	Johnius Regius.

AÑTXOA

Albokartia

Bokarta

Txitxiñe (Ber)

Anchoa

Anchoilla

Engraulis Encrasicolus.

AOLATZA

Pospolua

Kosta lasuna (Ond)

Lexera

Muble

Motella vulgaris.

AOTADABETA

Lasuna

Muble

Mugil auratus.

APES (Azkue) Osagarrietako erabilten da bere gantza.

ARIGORRI

Putxano

Arete rubio

Trigla cucculus.

ARMI-ARMARRAI

Xabiroia

Salbeue (Ond)

Araña escorpiona

Trachinus draco.

ARMOMA (Azkue) Eskama bako arraiña, eskabide gitxikoa.

ARRABASA (Azkue) (Lab-Ainhoa) (Ego gorri eta buru zimurreko ibaiko arraiña)

ARRAIÑGORRI.

Kurru-kurrua

Ñeskazarra (Don.Ond) Perlon

Trigla cuculus.

ARRAINGORRI (Lab)

Murloina

Urta

Putxano

Rubio. Morrocorte

Trigla lastoviza.

ARRAIÑ-BALTZA

Perloi baltza (Ond)

Borracho. Perlon negro Trigla gurnardus.

ARRAIÑ BATZAYA

Luia.

Palabaltza.

Doncella. Julia

ARRAIÑ BIZARDUÑ.

Barbariña. Izoki semea.

ARRAINKILLA (Azkue) Arrain txiki bat.

ARRAIÑ ATS. (Azkue) Lebatz antzeko, txikia ta ez ain atsegiña.

ARRAIN GAIZTO.- (Azkue) Marsopen familiko arrain andia.

ARRAIN GARO. (Azkue) Itxas arraiña.

ARRAIÑ GURBIL

Muxarra

Txopa

Ollaca, choa, cántara. Spongyliosoma
cantharus.

ARRAIÑ MINGAIÑA

Ezpata.

Pez sable. Aguja. Paladar

ARRAIÑ SUGE

Culebra de mar.

ARRAIN TXIKI (Azkue)

Itxas arraiña. Cuco.

ARRAIÑ TXINGOLA

Cinta

ARRAIÑ TXIROLA

Putxano

Chiflete.

ARRAIN ZABALA		
Arraia		
Gastaka (Zum.Get.Orio) Raya		Raja clavata.
ARRAI ZURI (Lab)		
Murloina (Lab)		
Perloina (Lab)		
Perloi gorri.	Golondrina.	Trigla hirudo.
ARROSELA (Lab)		
(Lezo, Irun,Oiy. Hond)	Besugo de Laredo	Pagellus centrodontus.
ARRAMUY	Itxas trutxa.	Trucha de mar
ASTUÑA (Lek)		
Gatta (Lab)	Saboga, lacha, alosa.	Alosa falax.
ATALUA (Don) (Ber)		
Itargi arraña		
Peixa.	Pez luna.	Mola Mola.
ATUÑ BERRI.		
Atun gorri, zimarro	Atun. Cimarron.	Tunnus Tynnus.
ATUÑ GORRI.		
Egalibur,		
Atun berri, zimarro		
Atuntxia, Bonita (Lab)	Cimarrón.	Tunnus Tynnus.
ATUÑ TXIKI.		
Atun zuri		
Agin zorrotz (Ond)	Bonito	Sarda Sarda.
ATXARRAIÑ.	Pez de' Rocas	
AUMAL (Hond)		
Marmoka (Ond)	Medusa.	
AUÑTZ ARRAIÑA	Cabra	Paracentropistis cabrilla.
AYENA (Arra) (Lab)		
Txilibitu (Don)	Gallano. Marogota. Labrus bimaculatus.	
BABUSA		
Gorroti (Lek)		
Babusa	Babosa, moma	Blenius gattoguriña.
BAKALLAUA		
Makallau		
Tankartia (Lab)		
Kakalana (Lab)	Bacalao	Gadus morhua.
BALE		
Baloi (Lek)	Ballena	Balaena. Balaena.
BARBARIÑ	Salmonete	Mullus barbatus.
BARBUA	Barbo	Barbus eques
BASTAÑGA		
Paztanga (Ond).	Pastenaca. Chucho Trigus vulgaris.	
Arrain izun zorrotz, buztanean zerra antzekoa daukana.		

BEGIAUNDI (Don)		
Betandi (Ond)		
Betaudtxe (Lab)	Estornino, caballa.	Scomber japonicus.
BERDELA		
Mukuela		
Makaela (Lab)	Caballa, verdel	Scomber scombrus.
BERLANKA	Perlita, lirio.	Gadus poutassou
BERRUGETA		
Lantesa	Corvina	Sciaena aquila
Burbiñe (Ond)		Sciaena cirrosa.
BESIGUA		
Bixigua		
Alikota (Lab)		
Arrosela (Lab)		
Bitxiya (Lab)	Besugo	Pagellus cetrodontus.
BILLAU (Lek) (Ber)	Sollo	Acipenser sturio.
BITSARRAIÑ	Ikusi KORKOI.	
BITXIYA (Lab)	Ikus BESIGUA	
BIZKARBELTZ		
Korkoi		
Korrokon		
Korkon		
Dabeta		
Buru zabala (Lab)		
Korrokina (Lab)		
Santerai (Lab)	Cabezudo, mujil, mujol Mugil	Cephalus.
BOLLARRAIÑ. Itargi arraiña	Pez luna	
BOA	Boga	Boops Boops.
(Boba) Lab.		
BOKARTA	Ikus AÑTXOA	
BORLIÑA (Azkue)	Curbina. Arraln gozoa, begi txiki ta eskama gorri.	
BORONDIÑA (Gip)		
Ñeskazarra (Ond)	Garneo, rubio, escacho. Trigla Lyra	
BOTA (Ber., Lek)	Arrain gorri, amar erruduna	
BOTAIOTZ (Ber)	Pota andia	
BOTAKORRA		
Botakorra (Don.Zum)		
Lantzo (Ond)		
Oratea (Lab)	Aguja, salton.	Belone Belone
BRIANDA (Ber) Ñoruegan "Lij"		
BUMILTXURI		
Kabuxa,		
Murela,		
Talamazoka.	Gobio	Gobius cruentatus.
BRAMUÑA	Rorcual	Blaenoptera Phisalus

BREKA		
Momarra	Breca	Scyllium stelare
BURBIÑE (Ond)		
Burriota		
Gurbi		
Kakajali (Ond)		
Burriketa (Lab)		
Burrasota (Lab)	Verrugato, curbina.	Umbrina cirrosa.
BURLIÑA. (Hond)	Azkue: Arrain gorri bat.	
BURUTU (Ber, Mun) Lixa	antzeko, gibel andia.	
BURRIYUA		
Ñeskazárra (Ond)	Escacho. Pelut.	Trigla Lyra.
BURTAI.		
Gaotza,		
galatza		
pikua.	Lija	Centrophorus squamosus
BURUSKO	Barbo	Barbus eques.
BURUZABALA (Lab)	Ikusi BIZKARBELTZ.	
BURUZABAL. (Lab)	Cabezudo, corcon.	Mugil Chelo.
BUZTAÑBELTZA.		
Koblaka (Lab)		
Kollaka	Dorada, oblada.	Oblada melanura.
DABETA	Muble.	Mugel sphalus.
Lasune. (Ond)		
DARDARA (Lab)		
Eskuikari (Ber)		
Ikarayua (Lab)		
Aingeru (Ond)	Tremeilga, temblón.	Torpedo marmorata.
DOÑTZELLA		
Palabaltza		
Buztanbaltza.	Doncella. Oblada.	Oblada melanura.
DRAGOI TXIKI		
Salbeue (Ond)	Sabirón.	Trachinus vulgaris.
DURBOI		
Durdua		
Zapateru (Ond)	Maragota	Labrus bergyylta.
EGA ARRAIN.	Pez volador, juriola	Cypselurus heteresus.
Txori arrain.		
EGA LABUR	Atun, cimarrón, jardon.	Thunnus thinnus
EGALETSU.	Rubio, volador.	Trigla lyra
EGA LUZE		
Alot (Lab)	Ikusi ATUÑ ZURI.	
EGOI (Ond)		
Martiña		
Mutxu Martin (Don)	Pez San Pedro.	Zeus Faber.

ERASTUÑ ARRAIÑ.- ERLA Muxarra Erraxau (Ond)	Anillo, arete Mojarra	Trygla cuculus Pagellus mormyrus
ERÑABERA Erla (Don)	Pez herrero, perla	Lithognatus mormyrus
ERREBOLLUA Turbota	Rodaballo	Rhombus máximus
ERREGE	Pez rey	Atherina hepsetus
ERREGIÑA	Gallano, maragota (Hembra)	Labus immaculatus
ERROBALO	Róballo. Lubina	Labrus lupus
ERROBURU Urraburu (Ond)	Dorada	Sparus aurata
ERROMERO	Rémora	Remora Remora
ESKALLU	Bermejuela	Phoxnix loevis
ESKUIKARI (Ber)	Tremlelga, Tembladera	Torpedo marmorata
ESKATXUA Eskatxio (Lek)	Escacho, garneo	Trigla lyra
ESÑEDUÑA	Lechera, merlana, sarreta	Merlangius merlangus
ESPARROI	Pez espada	Xiplias gladius
ESPATA ARRAIÑA	Lorcha	Ophidium barbatum
ESPERLOI	Espadarte	Orcinus orca
FLETAÑA (Lab) 011arra	Gallo, platusa	Limanda limanda
GA-ATZ ANDIEÑA	Lija mayor	Centroforus squamosus
GAATZ GALATZA	Cailon, marrajo	Lamna nasus
GALATZ	Lija	Centroforus squamosus
GARDA (Ber, Mun)	Marrojo?	
GARDIA (Lab) Kardia	Ganabota, boquidulce	Hexanhhus griseus
GASTAKA	Raya clavada	Raja clavata
GASTEKE	Raya santiaguera	Raia clavata
GATTA (Lab) Astuna	Saboga, lacha	Alosa falax
GOAITO	Gobio	Gobius niger
GOBIO	Katuxa, murela	
GOMEZ ARRAIA (Zum)	Cabracho, Escorpena	Scorpaena porcus
GURBI	Corvina, verrugato	Sciaena cirrosa
GELBA (Hond)	Gata	Scyllorhinus stellaria

(Azkue'k: Arrain andia, gibel andiduna).

Azkue'k: Arrain txikia, baiña iru buztanduna.

IJITU SARDIÑA (Lab)	Arenque	Clupe arengus
Sardiña igarra		
IKARA (Lab)		
Ikarayua		
Dardara		
Eskuikari		
Arrai zabala		
Gaztaka	Tremelga, tembladera	Torpedo marmorata
(KARA ZERRA (Lab)	Raya de espejos	Raja miraletus
ILISATSA	Cabracho escorpio	Scorpaena scrofa
IÑDIARRAIÑ (Ber)	Tollo?	
	Ikus KATU ARRAIÑAK	
ITARGI ARRAIÑA	Ikusi ATALUA	
ITXAS AIÑGIRA	Congrio	Conger vulgaris
ITXAS AZERI	Guadaña, rabosa	Alopias vulpinus
ITXAS BARE	Babosa	Renjiceps raninus
ITXAS DANBOLIÑA	Rape. Pez tamboril	Lophius piscatorius
ITXAS KATUA	Pez de rato	Chimera monstrosa
ITXAS KARABA (Get)	Escorpena, cabracho	Scorpaena porcus
	Martillo de Mar	
ITXAS MAILLU		
ITXAS OTSUA		
Marraixu (Ond)	Tiburón, tintorera	Isurus oxyrinchus
ITSAS OILLO	Gallineta	Helicolenus dactylopterus
ITXAS ORRATZ	Ikusi BOTAKARRA	
ITXAS POTSU	Palometa blanca	Ceasiomorus glaucus
Lanpua (Ond)		
Litxa		
ITXAS SAPUA		
Sapo, sapua		
Tambolila (Lab)	Rape, sapo, pez tamboril	Lophius piscatorius
Tamborin		
ITXAS SUGEA	Ikusi AINGIRA	
ITXAS SUGOI (Ber)	Morena	
ITXAS SUSKI (Ber)	Vaca de mar	
ITXAS ZALDIA	Caballito de mar	Hippocampus gutulatus
ITZUKA		
Kolaio	Ikusi KOLAIO	
IZOKI	Salmón común	Salmo salar
IZOKI KUME (Gazte txikiak diranetan)		
IZOKI SEME (Gazte mardul diranetan)		
IZIKIÑA, IZOKIYA. (Mardulak, erroldu ondoren)		
IZURDE	Delfin_ _	Delphinus_ delphis

JAN (Lab)	Mutxu Martin, Martina	San Martin, gallo	Zeus faber
Egoi (Ond)		de mar	
JAYEÑE (Don)		Gallano.	Labrus bimaculatus
JIBARTA		(Azkue'k: Arrain andi saltariña:	
JITAKO SARDIÑA.-		Sardiña pescada a la deriva.	
JULIA		Doncella, Julia.	Goris julia
JULIAÑA			
(futxuela)		Maruca, barruenda.	Molva molva.
KABIXOI (Zum) Odol bako		arraitxua.	
KABOTXA			
Ur gozoko arraintxua.		Murela	
KAELA, KAIELA		Tintorera Prionace glauca	
KABUXA. Ikus BABUSA			
KAIAMUA		Gallano, maragota	Labrus bimaculatus
KAIAPUTA (Don)		Sarda	Trachurus trachurus.
KALLAPUTA (Ber)		Caballa, sarda	Scomber scombrus
KAISOI (Zum)		Aguacio	
KAKAJALE (Don)			
KAKALANA (Lab)			
Tankartia (kab)		Bacalao, abadejo	Gadus morhus.
KANILLA			
Tintoleta Mariaga.		Tiburón	Isurus oxyrhynchus
KANITUKO ANGULA (Lab)			
Lantzoia (Ond)		Lanzón	Amomodytes lanceolatus
KARDIA			
Gardia (Lab)			
Seizakatz (Lek)		Ganabota, boquidulce	Hexanchus griseus
KAPELAN		Barbada, carajuelos	Trisopterus minutus
KARRASPIO sarrao		Triglido, serrano	Paracebtropistis cabrilla
KATEA			
Gata (Lek)			
Pikua			
Lixaa (Ond)		Lija	Centrophorus squamosus
KATU ARRAIÑA			
Mamatxa,			
tolla			
Gatuarraina (Lab)		Cazón	Mustelus asterius
KAUTXUA (Lab) Ikusi ABIXOI			
KAXAU		Julia	Coris Julia
KEPRA (Ber) Lebatz antzeko, zerbait txikiago eta ez aln atsegin.			

KIANKIARGIA (Bay)		
Palenka,		
Paneka		
Palanki (Ond)	Faneca, capellan.	Trisoptenus luscus.
KISKILLU	Bermejuela.	
KOBLAKA.- Ikusi BUZTAÑBALTZA		
KODAKA.- Ikusi ALATXA		
KOKARTA	Sardineta	
KOLAIOA		
Kolaxu (Ond)		
Abriña.		
Itsukie (Ber)		
Itsukiña		
Pinpiñua		
Pinpiriña (Lab)	Peregrino, colajo	Sardinella aurita.
KOLAIO-EME. Ikusi ITXAS KATUA.		
KOLAKA. Chopa dorada, oblada		
KOLOÑDRIÑE (Ond. Lek.) Ikusi PERLOI GORRI.		
KORKOI		
Korrokoi.		
Lasune (Ond)		
Buruzabal (Lab)	Cabezudo, capitán, corcon.	Mugil chelo
KORROÑKESKALLU.	Ibaiko arraitxua.	
KOSTA LASUÑA (Ond)		
Dabeta		
Korkoi	Muble	Motella vulgaris
KRABA	Mero de roca	Epinephelus gigas
KRAK	Cabrilla, cabra bajuna.	Paracentropistis cabrilla
KUERBA	Estornino, makarel	Scombrus colias
KURRU-KURRUA.	Ikusi ARRAIÑGORRIA	
LAMOTE (Don)	Pagel, breka.	Pagellus erythrinus.
LAMOTIA (Lab)		
Momarra.	Breca, gata.	Scyllorhinus stellaris.
LAÑPARDA		
(Lanpria.(Lab)	Lamprea marina	Pretomizon marinus.
LAÑPUA		
Papardo	Castañola, japuta,palometa.	Brama rayi.
LANTESA		
Antesa,		
berrugeta		
merua	Corvina, berrugueta	Pseudosciaena hololepidota.
LAÑTZOIA.		
LAÑTI AÑZOÑA (Lab)		
Lantxoina	salton,sula	Amodytes tobianus.

LAPROUPITXA (Lab)		
Xabiroi, Saburdin.	Araño,escorpion.	Trachinus vipera.
LARLOTZA	Cazón	Mustelus asterias.
LASUÑA		
Aotadabeta, dabeta korkoi.	Muble	Mugil auratus.
LEBA	Pescadilla pequeña	Merlucius esculentus.
LEBATZ, LEGATZ	Merluza	Merlucius merlucius
LEBATZ KUME		
Txillue (Ber) Abarioa (Lab)	Pescadilla	Merlucius merlucius
LEMASOTIÑA (Lab)		
Korkoi, dabeta	Dabeta, alisa	Mugil auratus.
LENGUAÑA		
Miarrai	Lenguado	Solea vulgaris.
LEÑTOE		
Lentoi.(Ond.Lek.)	Ikusi ALIGOT	
LETXERA (Don)		
Merlana (Lab)	Merlan.Sarreta.	Merlangius merlangius
LE <ERA EZÑEDUNA	id id	Gudus merlangius (Lozano)
LIBA	id id	Gundus merlaglus id
LIRIXUE (Berm)	Bacaladilla	Micromesistius potassou
Berlanki(Ond)		
LIXA		
Katea	Ikusi KATEA	
LIZAMA (Ber) Arrain andi lepo zirtatua		
LIZARRA	Capiton	Mugil capito
LOIÑA	Madrilla,boga	Chondostroma toxostoma
LORAIÑA (Ub)		
LOLOTA	Errekako arrain buru lodla.	
LOTREA (Arak)	Lamprea, de río	
LOTZA	Bertan, mollareta	Phycis blenoides
Mastraña		
Auen-bolue (Ber)		
LUVARRU (Don)	Aitzetako arrain beltza.	
(Lubarru)		
LUIS		
Dontzella		
Palabaltza.	Ikus DOÑTZELLA	

LUPIÑA		
Lupiya	Lubina, lobarro.	Morone labrax.
LUXARRA	Ollaca	
LUYA	Doncella, julia	Coris julis
LLISATRA	Cabracho, rascacio	Scorpoena scrofa
MAGUZA BELTZ.		
(Azkue'k) Deba'n.	Mujarra, cola negra.	Diplodus annularis.
MAILLUARRAIÑA.	Pez martillo	Sphyrna zygaena.
MAKAELA		
Betandi	Estornino, caballa.	Scomber japonicus.
MAKAELA (Lab)		
Berdela	Verdel	Scomber scombrus.
MAKALLAU		
Makailao,		
Makaillo. Ikus BAKALLAU		
MAKON. (Azkue'k)	Gualto, cabruza:	
(Baltza eta jateko txarra)		
MAMAR		
(Van Eys: cierta clase de pez marino.		
MARIA (Lab. Get) Itxas arrain txiki, begi andiduna. Jateko atsegiña,		
MARMOKA		
(Lek. Mun. Ond.)	Medusa	
MARRAIXO		
Itxas otso		
Mamarru (Orio)		
Tintoleta		
Muturmotz, muturluze (Lek)	Marrajo, cailon, tiburon	Lamna nasus.
MARTIÑA		
Mutxu Martiña.		
Egoi (Ond).	Gallo de mar, san Martin Zeus faber.	
MASKAR		
Lamprea	Azkue'k: ibaietako arrain txikia.	
MAZTRANA (MASTRANA)		
Lotza.	Ikus LOTZA	
MATRAÑA (Lab)		
Aingeru guardakua.	Pez angel	Squatina squatina.
MAUTS		
Musto	Cahaparrudo	Gobius niger.
MAZOPA (Lek. Don.)		
MAZOPLA (Hond) Arrain and i, baltz, gaiztoak.		
MAZTRANGA.		
Txutxu	Arraiaren antzekoa.	
MELKA (Lab)		
Mielga	Ferron, mielga	Squalus acanthias
MERIKARRAIÑ (Azkue'k)	Arrain txiki zuria, arraia baltzakin.	

MERLEÑKA	(Azkue'k) Arrain txikia. Pescadilla?	
MERO, MERUA.	Mero	Cerna
MIARRI.	Ikusi LENGUANA	
MIELGA	Ikusi MELKA	
MIKELA (Azkue'k: Ond.		
Itxas aingira.	Congrio.	conger conger.
MI LLU		
Sapa. Azkue'k: Arri arteko arraiña.		
Ez da jaten.		
MOMA	Pintarroja, Moma.	Scyliorhinus caniculus.
Monatxa.		
Momatxa (Ond)		
MOMARRA	Breca, gata	Scyliorhinus stellaris.
MORENA (Azkue'k: Itxas aingira).		
Moroe.	Morena, murena	Murena Helena.
MOSKOTA (Azkue'k: Atuna baiño andiago,		
koipetsua.	Aguaje	
MUJOI		
Musoi.		
Musoin (Duvoisin)		
Musar.		
Sarbaiste (Ond)		
Sargua (Lab)	Mujarra, sargo	Diplodus vulgaris.
MUKIKI (Azkue'k) Itxas arrain bat.		
MURLO	Mugil, Mujol.	Mugil cephalus.
MURLOIÑA (Lab)		
Urta		
Putxano	Rubio, morrocorto	Trigla lastoviza.
MURLOI (Lab)		
Perloia.		
Perloi beltza.	Borracho, cuco americano	Trigla gurnardus
MUSKETA (Azkue: Atunak lez arpoiagaz artzen dan arraiña).		
Aguaje.		
MUSTU		
Mauts.	Cahaparrudo.	Gobius niger.
MUSURDIÑ		
MUTXURDIÑ (Lab)		
Durdua.	Maragota, tordo de mar	Labrus Bergylyta
MUTXARRI (Ond) Sin sangre. Pejerreyes		Atherina sp.
MUTXARRERI.		
MUXARRA (Ond)		
Mujoi, (Ber)		
Sarbaiste (Ond)		
Sargua (Lab)	Mujarra, sargo	Diplodus vulgaris.

ÑESKAZARRA	Ikus BURRIYUA	
OLAGARRO.-	Ikus AMARRATZ.	
OLLAKA	Cantero	Canthareus griseus.
OLLARRA	Gallo,Platusa,platija.	Limanda limanda.
Fletana (Lab)		
ONDARPEKO.	Escorpion,Salbadeo.	
ONDARRAZPIKO (Zum)	Traquino	
ORATEA (Lab)		
Akula (Don)		
Botakarra. (Lek)		
Lantzo (Ond)		
Orratza	Aguja,salton.	Belone Belone.
ORDIKARAMELO. (Ub)	Bacalao.	
ORTZ-TXIRRIKIA. (Lozano)		Scymnorhinus licha.
OSABA. (Azkue: Itxas arrain txikia.		
OTAZOTZ. (Lek) Sei metro luzerako arraiña. Zeron.		
OTSO (Ber)	Arrain txiki bat.	Prionace glauca.
PALABALTZA	Ikusi DOÑTZELLA	
PALANĀKA		
Paneka	Capellan, faneca	Gadus Luscus
PALUSA (Don)		
Platija		
Platuxa		
Txabaloa (Lab)	Solla, platija	Pleuronectes platessa
PAÑEKA	Ikusi PALANĀKA	
PAÑTXO	Pagel, pancho	Pagellus centrodontus
PAPALARDO		
Papardo		
Lanpua	Castañola, japuta, palometa	Brama rayi
PARRITXA		
Parrotxi (Ond)	Sardina, parrocha	Sardina pilchardus
PARTZEMIKI	Zapatero	Oblada melanura
PAZTAÑGA	IKUSI BAZTANGA	
PEIXA	Ikusia ATALUA	
PERLOI BALTZA		
Perloia		
Murloina		
Arraingorria	Perlon, borracho, cuco	Trigla gurnardus
PERLOI GORRI		
Kolondriñe (Ond)		
Arrainzuri		
Murloina		
Pirloina	Golondrina	Triga hirudo
PESKIT	Ikusi DURDUA	
PERLA	Ikusi PERLOI BALTZA	

PIKUA		
Pikuda		
Katea		
Lixa	Pez clavo, tachuela	Echinorinus
PIMPIÑUA		
Pinpiriña (Lab)		
Kolaxu (Ond)	Colaño	Pristiurus melastomus
PLATESA		
Platusa		
SABAI		
Sabaixe (Ind)	Ikus SAKILLO	
SABILLOI		
Sabirol	Escorpión, salbario	Trachinus draco
SABRANDILLA (Lek)	Ondartzako arrain txikia	
SABURDIN		
Ondar azpiko (Ond)		
Laprorjtxa (Lab)	Araño, Escorpión	Trachinus vipera
SAKARAILLA (Lab)	Ikus ITXASKABRA	
SAKILLO	Gallineta, polla	Helicolenus dactylopterus
Kabarroca (Don)		
SAKO		
Sakokia	Ikus ITXASKABRA	
SALBARIO		
Salbera		
Xabiroia	Araño, Escorpión	Trachinus vipera
SAPA (Ond)	Jaten ez dan errekako arrietan ibiltzen	dan arrain txikia.
SAPUITZ (Hond)	Arrain txikia Polizonte	
SARBAISTE	Sargo pequeño	Diplodus vulgaris
SARBO	Goaito, burro	Gobius jazo
SARDIÑA	Sardina	Clupea pilchardus
SARDIÑA Parrotxa	Sardinilla	
SARDIÑ IGARRA		
Ijitu sardiña	Arenque	Alosa vulgaris
SARDOI (Ond)	Arrain txiki eta eraso gaiztokoa.	
SARGUA	Ikusi MUJOIA	
SARRAO	Ikus KARRASPIO	
SARRO (Berm)	Arrain txiki bat (Azkue)	
SAURIO (Orio)	Gozotasun gabeko arraiña	
SAUBIYA	Boga	Boops Boops
SERRA (Zerra)	Raya	Raja batis
Auzakua (Lab)	Raya santiaguera	Raja clavata
TAKART	Azkue'k: Paneka	
TAKOT		
Talo Azkue'k: vulgar, macoca		
TALAMAZOKA	Gobio	Gobius cruentatus

TAMBOLIN

Tamboliña (Lab) Ikus ITXAS SAPUA *Lophius piscatorius*

TAÑKARTA Ikus BAKALLAU

TATXOUELA (Lab) Pez clavo, tachuela *Malva molva*

TAUKETO (Azkue'k: Atunkia baiño txikiagoa, azalean arnasa artzen dau)

TENKA

Zaparda Tenca Trinca tinca

TAULARIN

Urraburu Dorada *Sparus aurata*

TENPLADURA (Hond) Torpedo, tembladera *Trachyrhynchus scrabus*

TIÑTOLETA Ikus MARRAIXO

TIRANTEGI Azkue'k Marraixo eta dan zalantza agertzen dau.

TOIL

TOLLA Ikus KATU ARRAIÑA *Eugaleus galeus*

TRAÑAÑA Chucho, rata, uxa *Myliobatis aquila*

TROÑPA (Azkue'k Arrain andi, baltz, saltariña), lepoko ega gogorduna.

TROPIE (2)

TROÑPARRAIÑE Peregrino?

TXABALUA Ikus ZABALUA

Txabaloia *Pleuronectes platesca*

TXAKEDIT Ikus ARMI-ARMARRAI

TXALTIGOR (Sal) Chicharrón

TXARBA (B. Ubid) Ibaiko arrain argala

TXARANGILLA (Orjio) (Azkue'k: Ondartza ondoan artzen dan arrain biribilla).

TXAUTXA Chopito

TXELBA

Txerba Pargo, pargueta, urta *Pagrus pagrus*

TXERMOLA Listado *Luthynnus pelamys*

TXIBIA Jibia, sepia *Sepia officinalis*

TXIPILOÑA (Lab)

Txipiroia

Tximiñoia (Lek) Calamar, chipirón *Loligo vulgaris*

TXILIBITU (Zum) Azkue'k: arrain gorrixka, itxasertzetan ibiltzen dena, bigun eta labana. *Labrus bimaculatus*

TXILO Pancho *Pagellus centrodontus*

TXIÑDOR (Ber) Chicharron

TXISTU (Azkue: Ond. Lek.) Guayano

TXITXARRO Chicharro *Trachinus trachinus*

Txitxarri (Lab)

TXITXARRO KUMIE Jurel

TXOKU Jibia *Sepia officinalis*

TXITXI EZPATA Pez zorra, guadaña *Alopias vulpes*

TROPA Chopa, pañoso *Obladura melanura*

TXILIPITERUE (Ber) Lula'en familikoa

TXORI ARRAIÑ Juriola, pez volador *Cypselurus heterus*

TURBOTA (Lab)	Sollo, rombo, rodaballo	Scophthalmus maximus
TUXUELA	Maruca, berruenda	Molva molva
UERBA (Get., Lab.)	Estornino, caballa	Scomber colias
UGETS (Azkue: ibaietako arraintxua).		
URLASUÑ	Lasuna	
URRABURU	Dorada, chaparreta	Sparus aurata
XABALA (Lab)	Ikusi PLATUSA	
XABIROIA		
Dragoi txiki		
Saburdin	Araño, Escorpión	Trachinus vipera
XARBO		
Xarmota		Euthynnus alleteratus
XARRO	Durdo pequeno	
ZABALER,A	Ikusi MATRAÑA	Trachinus vipera
ZABALOI	Platesa	Pleuronnetes platesa
ZABIA (Hond) Azkue'k: Besiguaren antzeko, andiago ta eskama askoko.		
Urta		
ZABRAÑDILLA Arrain txikia. Muxar txikia.		
ZABULOTE (Hond) Chimbo Arrain txikia		
ZAKAILLA		
ZAKARAILLA	Traquino, araña escorpión	Trachinus draco
ZAMO	Carpa	Ciprinus Carpio
ZAPA	Sapo pequeno	Batraccides didactulus
ZAPARDA	Serrano pinto	Labrus maculatus
ZAPATARI	Mujarra?	
ZARBO	Mujarra	Globus niger
ZARRO (Azkue: Itxas arraian txikia).		
ZARTAMIKO	Mujarra grande	
ZERBO Azkue'k. Ibaiko arraintxikia. Lamprea.		
ZERA (Deba)	Ballenato	
ZEROT (Lek)	Cachalote	
ZERRA	Raya	Raja batis
ZIMARROIA	Ikusi ATUNAK	
Egalabur		
Atunberri		
Kardal (Lek)		
ZOILLU (Get.)	Esturio	Acipenser sturlo
ZOLA	Ikusi LEÑGUAÑA	

OARRAK:

- (1) ABROTA.- Deitura au Fernando Lozano'ren *Ñomenclatura Ictiológica* liburuan agertzen da (Madrid-Valencia 1963) eta Sparus Pragus zientzi izenez-koen artean. Bilbao'n batzuntzat Txelba dala dirudl.

Oneri buruz "Bermeo Udalerrri eta Itxasoko gaiel buruzko aldizkaria"n, 9, 1992-1993-en, A. Perez Bilbao'ren lan bat dator "De Cómo los Cachalotes se convirtieron en sirenas" deituraz.

Eta arrain orreri buruz diño, Bermeon erabilten dala deitura ori, eta beste ustez erderazko "Peregrino" edo "Cetorhinus maximus" dala, baiña gaztelanizkako iztegietan ez dala Trompa izeneko arrain azalpenik aurkitzen.

Berak diñonez arrain onek ao andia dauka eta ao zabalik ibiltzen da igerian, korapillo (nudo) bi orduko egin leikezala, eta planctona igarazten dauala zakatzen zabal-aldietatik eta era onetan 1.500 tonelada ur igarazi leikezala orduko.

Baleetan dabiltzanak gaur ere "arrantzaten" dabela berak daukan gibelagaitik (gibelak 500-700 kilo pixatu leikezala) gibela dalako bere pixu osoaren % 25-30 inguruko.

Gibel orretatik 600 litro oliotik 1.500 litro aiña atara leikezala.

Nekez asten dan "arralña" dala eta origaitik geiegi artu ezkerero, baleetan gertatu dan lez, kaltegarri izan leikela bere iraupenerako.

Antxiña ondartza eta Itxas ertzetan agertzen ziran erdi zatitutako ondakiñak, "itxas-suge"tzat artzen zirala Bermeon.

Ordez "Fauna Marina de la Costa Vasca" liburuan au irakurri lei: "Itxasoko ur-azalean taldeka agertu oi da batzuetan. Oso geldia da ibilleraz, auetako azienak 15 metro izateraiño iritxi ol dira. Ez da batera arriskuduna. Elikatzeko plankton irazten du zakatzez barrura. Erditzalile da: Industri-koipea ateratzeko arrapatu oi da. Luzean 7 metro dituan kolayua oietako batek bi milloi litro ur irentsi ditzake orduko. Erdi marrazo ta erdi-balea dan oietako baten urdaillak erraz ar ditzake 500 kloo janari".

ZUBIKARAITAR AUGUSTIÑ

